

Arkeologiaa käytännössä lukiolaisille

Lapiot ja siivilät esiin! Lukiolaiset työntävät kätensä hiekkaan. Historian opiskelu muuttuu tekemiseksi ja löytämisen riemuksi, kun luokkahuoneesta jalkaudutaan maastoon. Aidot kaivaukset ovat monen lukiolaisen ulottuvilla, kunhan avaa somen tai selailee internetiä ja ilmoittautuu mukaan.

[Lukiolaiset lumoutuivat arkeologiasta: viikonloppu Hangossa herätti esiin amatöörikaivajia - uutinen](#)

Tavoitteet

- Opiskelijalla on mahdollisuus tutustua arkeologiaan käytännönläheisenä työskentelynä pikemmin kuin teoreettisena ja akateemisena tieteenalana.
- Opiskelija saa pureskeltavan kokoisina paloina tietoja arkeologisesta tutkimuksesta ja arkeologiasta ammattina.
- Opiskelija saa tietoa arkeologian opinnoista yliopistossa.
- Opiskelijalle selviää, että on olemassa sota- tai pikemmin konfliktiarkeologia-niminen arkeologian erityisala, joka pureutuu jopa alle satavuotiaisiin kohteisiin.
- Opiskelija hahmottaa, että Itsenäisen Suomen historia HI3-opintojaksonkin tutkimustieto muuttuu jatkuvasti uusien löydösten myötä.
- Opintojakson materiaaleja voi hyödyntää monella tavoin myös pakollisilla HI1- ja HI3-opintojaksoilla.
- Pakollisilla opintojaksoilla voi esitellä syventävien ja soveltavien opintojaksojen mahdollisuuksia itse tekemiseen ja näin innostaa jatkamaan historian opintojen parissa.

Mitä tehtiin?

Kallion lukio ja Helsingin kuvataidelukio osallistuivat sota-arkeologi Jan Fastin johdolla aitoihin sotahistoriallisiin arkeologisiin kaivauksiin Hangon Lappohjassa syksyllä 2021. Ensin lukiolaiset perehdyttiin arkeologiaan teoriassa mm. Helsingin kaupunginmuseon tutkijan John Lagerstedtin luennolla, joka käsitteli 1600-luvun Tulli- ja Pakkahuoneen kaivauksia. Kaupunginmuseo tekee nykyään yhteistyötä koulujen kanssa ja tutkijat jalkautuvat kouluihin kertomaan työstään. Lisäksi kuunneltiin Turun yliopiston tohtoriopiskelijan Kim Krappalan johdatus arkeologiaan opintosuuntana ja urapolkuna.

Sitten lähdettiin pienryhmissä maastoon. Junalla ja bussilla opiskelijat matkustivat Lappohjaan, jossa ryhmiä opastivat arkeologiopiskelijat Turun yliopistosta. Kaikki saivat avata kohteita, suorittaa kaivuutyötä aidoilla työkaluilla ja tutkia löydöksiä. Kaikki vaiheet valokuvattiin ja jaettiin koulun somessa.

Myöhemmin historian pakollisella opintojaksolla Itsenäisen Suomen historia esiteltiin kaivuutyön tuloksia toisillekin. Eräs opiskelija kirjoitti yksityiskohtaisen jutun verkkolehteen, jota voi lukea myös omalla ajalla ja katsella yhdessä muilla historian opintojaksolla. Näin lukiolaiset näkevät, miten kuka vain pääsee osaksi tutkimustyötä ja saa tuoda oman panoksensa tiedeyhteisön käyttöön. Tiede ja käytäntö yhdistyvät erityisellä yhteisöllisellä tavalla.

Vinkkejä opettajille

- [Ylen uutisesta saa helposti selville, mistä sota-arkeologiassa on kyse.](#)
- Yleisölle avoimia kaivauksia on jatkuvasti tarjolla. Voit ottaa yhteyttä [sota-arkeologian tutkimusryhmiin](#) ja kysyä mahdollisuutta osallistua kaivauksille ryhmän kanssa.
- [Turun yliopiston arkeologian vuosikertomuksesta](#) löytyy tohtorikoulutettavien nimiä. Heiltä voi kysellä halukkuutta etäluentoon tai muuhun yhteistyöhön.
- [Turun yliopiston arkeologian oppiaineella on myös Facebook-ryhmä](#), jossa vastataan kysymyksiin.
- Youtubesta löytyy arkeologiasta lyhyitä ja näppäriä videoita, joilla aihetta voi esitellä.

- Voit kutsua sota-arkeologian erityisopintojakson opiskelijoita pakollisille kursseille puhumaan tietoisikun merkeissä: mitä on arkeologia ja millaisia salaisuuksia maan povesta paljastuu.

Plussat

Arkeologia on siitä harvinainen tieteenala, että tavallinen ihminen voi osallistua aitoon tutkimustyöhön. Historiantutkijat eivät voi yleensä ”joukkoistaa” tutkimuksiaan, mutta arkeologit voivat. Opiskelijat innostuvat valtavasti päästessään oikeisiin töihin ja osaksi aitoa tutkimusryhmää. Innostus säteilee muuhun koulutyöhön pitkäaikaisesti ja vaikuttavasti.

Ota yhteyttä

Anne Mattsson / Helsingin kaupunki / Helsingin kuvataidelukio
